

»In deklica Marula, ki je pregnala Turke izpred Lemna? In vitezi na Malti in na Rodosu? In Smederevo?«

»Bo še vse naše,« se ponese Mahmud. »Če je izpodletelo gospodarju prvič — doseže drugič; z napadi se oslabi krščanski svet. Pravi, kako da je pretreslo Evropo, ko smo dobili Carigrad. Ali je težje dobiti Dunaj ali Rim?«

Mahmud je vstal in razširil v zanosu roke. Beginjin odgovor je prekinil prihod sužnje, ki je javila obisk.

»Ah!« se je razveselila beginja in pomenljivo pogledala sina: »Leka z mamó! Sicer ne boš videl Lekinega obraza — pozdraviš jo pa lahko, saj smo sorodniki. Počakaj tu!«

Mahmud je ostal kakor zapanjen. Kaj mu je storiti? Ali ne bi kar ušel nazaj? Ženske so baje najbolj zvijačne in močne v sklepanju zvez za svoje otroke. Nihče te ne vpraša — nakrat imaš ženo na glavi. Pa ne pojde tako lahko, mati! In Mustafa je starejši... Vtaknem se za očetovo drugo ženo... Ha! Že spet šepet: »Bodi čescena presveta Trojica!« Kaj ne prihaja to izza zidu, ki ograja vrt?

Mahmud se vzpne na vrtni zid in razširi oči: na travniku pod vrtnim zidom kleči plečat mož v platneni srajci, golonog, gologlav. Roke ima sklenjene, klanja glavo in izgovarja s svetim strahom skrivnostne besede.

(Dalje prihodnjič.)

Bistriška:

Véliko soboto.

Za daljnimi hribi vstaja solnce. Prve žarke proži do zemlje, ki je še vsa z nočnimi sanjami oblita. Odpira rožam glave, boža mehka gnezdeca ptičkov, pleše svoj zlati ples po drevju, pada v reko, še vso srebrno od nočne pesmi — za njimi pridejo žarki drugi — bolj topli, bolj zlati, bolj veseli — saj so dalj časa spali — bogati kraljevski sinčki. Pa trkajo na okenca, smučejo se skozi polodprta okna v sobe, kjer so spredle sanjice otrokom mehak smeh, skovale zlato srečo, igrale sladko pesem...

»Bo kaj Marko — bo?«

»Kdo pa je?«

»Oj spaček zaspani — dvigni se, dvigni! Zunaj vstaja vesela velika noč! Skoro se vrnejo zvonovi iz Rima, da zapoje pesem, veselo velikonočno pesem...«

Marko sedi na postelji: vse židane so mu črne oči, vsa zametna so njegova rdeča lička, usta pa kakor dva živa lepa metuljčka. A sredi rdečih ličk dve sladki, sladki jamici: tja sta se skrila dva mehka zlata solnčna žarka in ga dražita in gonita iz postelje.

»No, bo kaj pobalinček Marko — bo, bo?«

»Seveda bo, ali nisem že na nogah?«

»Spakec!« — in žarka odbrzita skozi odprto okno v polrazcveli svet, pripovedovat rožam povest, zlato pravljico o spakcu Markcu...

Marko v sami srajčki proti kuhinji. Tam je mama, njegova mama. Hm, kako diši v veži!

»Kaj pa je mama,« sili Marko-samosrajčnik v mamico, ko stopi k njej.

»Kaj je? Glej ga zaspančka — velika noč bo, velika noč zunaj, velika noč v hišah, velika noč v tvoji mali dušici. Velika noč!«

»Čudo — pa v moji mali dušici?« Kako je prišla notri, misli Marko, a vpraša: »Kaj pa je dušica, mama — kaj?«

Mama ga oblači in razodeva žejnemu: »Veš, Marko, to je tisto, kar vriska v tebi v solnčnih dneh; to je tisto, kar se smeje s teboj v veselih urah; to je tisto, kar ti v nočeh dviga srce, da se v sanjah smeješ, poješ, govoriš; to je tisto, da jokaš, kadar te očka ošteva, mama ne mara. To je dušica, fant moj! — Glej, Marko, piruhe moram pripraviti — poglej, koliko jih že čaka.«

»Mama, je res že velika noč?«

»Je otrok. Velika sobota je danes!«

Prav takrat čudovito zapoje v zvoniku ...

»Mama, so res prišli zvonovi iz Rima nazaj? Je res to velika noč?«

»Res je, res! Poglej skozi okno; povsod jo vidiš: rumena trobentica ji trobi v pozdrav, beli zvonček ji pozvanja z glavico, zelena travica se ji klanja, sladko-mehke mačice na vrbah se ji smehljajo v srebrnem nakitu. Vseповsod je že velika noč; v naših srcih poje njena pesem ... Poglej piruhe, kako so lepil!« Metuljčka na Markovih ustnicah sta veselo zavzeta.

»Marko, pripravi si košek!«

Marko ima lep bel košek! Miklavž mu ga je prinesel.

»O, moj ljubi košek je že pripravljen!«

Marko gleda, ko mama nalaga. »Šest okroglih rdečih piruhov — to je zate. Tu je sladka potička za tvoje zobe; klobasica, ki ti jo je očka dal, je tudi že kuhana. Vse imaš!«

Mama zagrinja košek z belim, dišečim prtikom, ki ga je teta Dora uvezla Marku za na košek. Marko pa skače po kuhinji in je ves velikonočno. Saj poje v njem velikonočna pesem, vsa z zlatom oblita, vsa z mehko odeta. Objema njegovo dušo, opaja njegovo srce, užiga njegove židane očke, pali njegova žametna lička.

Mama ga komaj kroti. Njena duša je trudna, njene oči resne, njene ustnice skrbljivo nabrane. Mama, povej to, to ...

»Nič več ti ne povem! Pusti me, pusti! Glej dela čez glavo, a roki imam samo dve.«

»Jaz tudi samo dve! Kaj naj ti pomagam, mama? Ali naj nesem zajčkom, prinesem polenčkov, grem po peteršilj?« sili Marko v mamo.

»Nič! Pusti me!«

Marko skače po kuhinji. Vesela velika noč je v njem, in mama ga s težavo kroti. Braniti mora piruhe, dehteče meso, sladke kolače pred njegovo nemirno roko.

»Pojdi malo na vrt! Glej, solnce te kliče, čebelice brenče in sitnarijo, ker te ni, in očka čaka, kdaj pride njegov fant, da mu prevrne na vrtu motiko, polomi grablje, stopi na gredo, razbrska prst — idi, idi!«

»Ja, mama, kdaj pa neseva blagoslovit? Košek čaka.«

»Naj čaka do dvanajstih — pojdi!«

Užaljen — malo bridko mu je pri srcu — zapušča kuhinjo. »Čudna ta moja mama! Pravi, da me ima rada, pa me podi!«

Na vrtu brenče čebelice. V cvetju dehti in solncu žari visoka češnja. Žalostno je hruški, ker je zaostala. Na gredi se v solncu krasi beli in rumeni narcisi.

»Dober dan, Marko, sinček planinček, kje si hodil, kje si bil?« — mu kličejo čebelice.

»Ja, kje? Mami sem pomagal, ker toliko trpi, a ima samo dve roki. Zdaj grem pa k očki.«

»No, zaspanček, skoro da si še piruhe zaspal!« pozdravi Markca oče, ko ravno krmi čebelice.

»Ej očka, pa nisem zaspanček! Delal sem pri mami v kuhinji, ker ima samo dve roki, zdaj bom pa še pri tebi. Samo povej, kaj!«

Že koplje Marko na svoji gredici. Čudovito hitro se mu vdaja prst. Očka ga gleda, in veselo mu je srce...

Pa je spet čudovito zapelo v zvoniku pri cerkvi. A mama pri oknu: »Marko, hitro!«

Kako po bliskovo je bil Marko v kuhinji! Košek na ramo pa desno roko mami! Pot v cerkev mu je kakor pot v paradiž.

Solčna, velikonočna pesem naj odmeva v njegovem življenju!

Matko Krevh:

Kobac in Kobacka.

Kdo je to? — Ha, ha, ne veste? — Jaz pa vem in vam povem, če mi da vsak pet jabolka in deset orehov.

Ker pa sami radi jeste in zobljete, pa bodi — povem vam zastonj!

Kobac in Kobacka sta bila Čezejnova otroka, Lipej in Katica, brat in sestra.

Kakšna sta bila? me spet vprašujete. Oba sta bila šolarja, oba slabo zapisana, oba sta imela v vedenju slab red. Ponekod je bila sestra pridnejša nego bratec, narobe pa redkokdaj. Lipej in Katica sta bila oba dosti zanikarna. Rekli so jima: Kobac in Kobacka. Bila sta pač čez dan navadno brez nadzorstva, kajti oče je hodil v tovarno, mama pa k sosedu na dnino. Tam je pa slaba vzgoja, kjer so otroci prepuščeni zgolj samim sibi. Lipej in Katica sta bila sicer dobrega srca, a razposajena, da bi ju bil sosed včasih rad zvezal ter postavil v koruzo za strašilo. Njuna angela varuha sta imela kaj težko službo. Često sta si zakrivala oči, ker ju je bilo sram razposajenega Lipeja in lažnive Katice. Angela varuha žaliti je pa greh, in zato je Bog oba poredneža kaznoval. Kako se je to zgodilo, povem v svarilo vsem, ki so podobni Lipeju in Katici.